

Al contrataque

Garcia Lorca, en el record

El darrer 18 d'agost va fer 87 anys que van assassinar al poeta internacional nascut a Granada

FRANCESC
Mezquita*

enguany fa 87 anys que van assassinar al poeta **Federico Garcia Lorca** «en su Granada» com diuen els versos d'**Antonio Machado**. El bàndol franquista, la dreta d'abans, la de sempre, va assumir la responsabilitat del crim d'eixe 18 d'agost.

No hi va haver cap motiu concret de culpa, simplement era una persona compromesa amb el règim vigent republicà, amb el qual havia participat, per exemple, en les diferents activitats de *Misiones Pedagógicas* per poblets menuts amb recitals i representacions. Va morir, per les seues idees, com molts altres per aquells anys.

Això, malauradament, no és un fet extraordinari, és el que va passar amb els perdedors de la guerra de forma generalitzada, igualats en el recolzament del règim republicà vigent, als quals van voler exterminar sense cap distinció. Cap institució franquista va moure un dit a favor, tampoc l'església, cap personalitat de dretes, tots es van callar amb un silenci aclaparador.

Amb la democràcia, no s'ha fet encara com cal, un homenatge oficial a nivell estatal i de la seua Andalusia en concret. Les generacions següents han representat les

seues obres, han cantat els seus versos, però es fa necessària més que mai la reivindicació de la seua figura intel·lectual, humana, com a resposta de les actuals esquerdes de la llibertat d'expressió, de l'alt valor artístic davant de la mediocritat que ens presenten de vegades en els grans mitjans que ens envolten. La seua figura podria servir de símbol de tots i totes que han patit la repressió, a causa de la creativitat artística, per l'expressió de les seues idees.

No és necessari esmentar ara l'obra imensa, plena d'actualitat, representada i difosa en tots els països del món civilitzat. Un reconeixement constant en universitats, teatres, en diferents fòrums de la cultura.

Ací a Castelló, en plena guerra civil, ja se

No hi va haver cap motiu concret de culpa, simplement estava compromés amb el règim vigent republicà

li va fer un homenatge organitzat per la FUE de l'institut d'ensenyament mitjà, ja sabeu el sindicat d'estudiants, que va tenir molt de ressò en la ciutat.

Durant la dictadura, com podem imaginar, es va imposar el silenci públic més absolut al respecte. Això sí, es va publicar la seua obra de forma puntual en edicions cares, com les *Obras Completas*, editades per Aguilar, amb tapes de pell i paper bíblia, que a mi, per cert, em van regalar a meitat dels 60.

A principis de la democràcia, crec que fou l'any 1986, es va representar *Yerma* al Teatre Principal de Castelló, protagonitzada per **Núria Espert**, amb un muntatge espectacular que crec ocupava una part del pati de butaques, amb una gran lona, caminant sobre la qual l'actriu, expressava la frustració i el desig per la maternitat que se li negava. Aquell muntatge va causar gran expectació i al mateix temps va alçar ampolles d'indignació en la societat franquista castellanenca.

Després, van anar normalitzant-se representacions en el mateix teatre i en el Paraninfo de la UJI. Recentment vaig poder veure a l'Auditori el recital d'**Alberto San Juan** de poemes de l'obra *Un poeta en New York*. No obstant això, sempre quan arriba aquesta data, com lector de la seua obra, em dóna la sensació de que encara falta alguna cosa més pel reconeixement oficial. Un buit que em fa escriure aquestes línies. =

***Catedràtic d'Història**